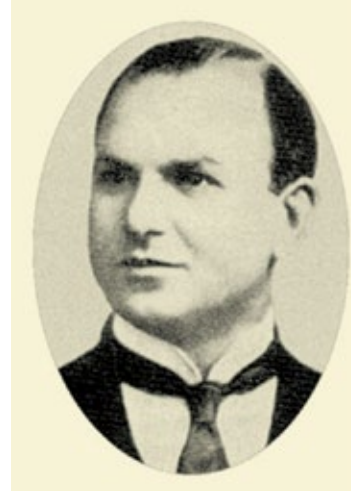

Ion Incuț

Preotul militar mehedintean Vasile Ulescu - participant la campania armatei române din Basarabia

**Dr.
DUMITRU-VALENTIN PĂTRAȘCU**
**Drd.
DANIELA-LILIANA PĂTRAȘCU**

Vasile Ulescu s-a născut la 29 iunie 1877¹, fiind absolvent al Seminarului Teologic de gradul II de la Râmnicu-Vâlcea². A fost hirotonit preot la data de 6 decembrie 1900, la parohia Crivina, oficiind la biserica cu hramul „Sfântul Nicolae” din comuna Crivina, jud. Mehedinți³.

La 14 august 1916, Vasile Ulescu a fost mobilizat, în calitate de preot al Regimentului nr. 57 Infanterie,⁴ regiment arondat cercului de recrutare Turnu-Severin, ce făcea parte din Comandamentul I Teritorial⁵. La data intrării României în Primul Război Mondial, Regimentul nr. 57 Infanterie făcea parte din Brigada 21 Infanterie, aflându-se sub comanda locotenent-colonelului Gheorghe Damian⁶.

Ca urmare a pierderilor grele suferite în campania anului 1916, la începutul anului 1917, în cadrul procesului de refacere a armatei române desfășurat în Moldova cu sprijinul Misiunii Militare Franceze comandate de către generalul Henri Mathias Berthelot, s-a decis comasarea efectivelor Regimentului nr. 57 Infanterie cu cele ale Regimentului nr. 58 Infanterie, constituindu-se, astfel, la 1 martie 1917, Regimentul nr. 57/58 Infanterie, al cărui preot confesor a fost desemnat Vasile Ulescu, fostul preot al Regimentului nr. 58 Infanterie, gorjeanul Vasile Cernăianu, fiind numit preot al Regimentului nr. 18 Infanterie⁷. Noul regiment avea să fie subordonat Brigăzii 22 Infanterie, alături de Regimentul nr. 41/71 Infanterie⁸.

În campania anului 1917, Regimentul nr. 57/58 Infanterie a fost comandat de către locotenent-colonelul Nicolae Băileanu⁹, luând parte la bătălia de la Mărășești.

Referindu-se la preotul Vasile Ulescu, locotenent-colonelul Nicolae Băileanu arăta că acesta „a fost totdeauna o pildă vie de curaj și vitejie pentru ostași, în mijlocul cărora se găsea veșnic. Se comportă în mod inteligent în orice împrejurare. Este iubit și ascultat cu smerenie de trupă și ofițeri. Posedă frumoase calități retorice. Prin predicile sale, știe totdeauna să-și ajungă scopul dorit”¹⁰.

Totodată, colonelul Mladinescu, din cadrul aceleiași regiment, spunea despre preotul Vasile Ulescu că „este un om neobosit, cu suflet de adevărat apostol. N-a ezitat a-și face

datoria nici în situațiunile cele mai critice. S-a purtat totdeauna ca un erou în mijlocul eroilor", în timp ce, colonelul Meleca aprecia că Vasile Ulescu era un preot cult, care a contribuit, prin cuvântările sale, la ridicarea moralului trupei¹¹.

Vasile Ulescu avea să participe, în calitatea sa de preot al Regimentului nr. 57/58 Infanterie, la luptele purtate de Armata Română împotriva trupelor rusești bolșevizate din Moldova, trupe ce amenințau însăși existența statului român în ultimele luni ale anului 1917.

Concomitent, în Basarabia se desfășura un proces de organizare a reprezentanților românilor, astfel că, un număr de șase delegați basarabeni aveau să participe, în perioada 8/21-14/27 septembrie 1917 la Congresul Popoarelor din Rusia ce s-a desfășurat la Kiev, unde s-au pronunțat pentru autonomia Basarabiei în cadrul Republicii Federative Democratice Ruse¹².

În condițiile în care anarhia cuprindea Basarabia, la 20 octombrie/2 noiembrie 1917 s-au desfășurat în Casa Eparhială din Chișinău lucrările Congresului Ostașilor Moldoveni, la care au participat 800 de delegați ca reprezentanți ai circa 200 000 de soldați basarabeni din armata țaristă¹³.

În cadrul acestuia s-a decis constituirea Sfatului Țării, organ ce urma a administra Basarabia autonomă în cadrul Republicii Federative Democratice Ruse, care, însă, nu s-a constituit, la agravarea situației Basarabiei contribuind lovitura de stat dată de bolșevici la Petrograd la 25 octombrie/7 noiembrie 1917¹⁴.

La 21 noiembrie/4 decembrie 1917 și-a deschis lucrările, la Chișinău, Sfatul Țării, alcătuit din reprezentanți ai tuturor naționalităților din Basarabia. Din cei 150 de membri ai Sfatului Țării: 105 erau români, 15 ucraineni, 14 evrei, 7 ruși, 2 germani, 2 bulgari, 2 găgăuzi, un polonez, un armean și un grec, președinte al Sfatului Țării fiind Ion Inculeț¹⁵.

Concomitent, în decembrie 1917, Lenin, liderul bolșevicilor de la Petrograd, împreună cu Troțki și Cristian Rakovski, însărcinat cu conducerea operațiunilor militare împotriva României, au decis trimiterea unei companii de revoluționari, sub comanda lui Semion Roshal, pe frontul românesc, cu misiunea de a prelua comanda forțelor ruse, după ce, la 26 noiembrie 1917, într-un articol publicat în „Pravda”, Cristian Rakovski se pronunțase pentru intervenția Armatei Roșii în România¹⁶.

Cristian Rakovski fusese eliberat din închisoarea din Iași, unde era deținut, în mai 1917, de soldații ruși bolșevizați ce terorizau orașul, la

1 mai 1917 desfășurându-se în Iași o manifestație la care au participat circa 15 – 20 000 de soldați și ofițeri ruși bolșevizați¹⁷.

Ajungând la Odessa, Cristian Rakovski avea să înființeze două organizații – „Centrul de Acțiune Social-Democrat Român” și „Comitetul Central al Sovietelor reprezentanților soldaților, marinarilor, ofițerilor, muncitorilor și țăranilor pentru frontul românesc, flota din Marea Neagră și districtul militar Odesa” (Rumcherod), cu scopul preluării controlului de către bolșevici asupra trupelor ruse de pe frontul românesc și cuceririi de către bolșevici a orașelor Iași și Galați¹⁸.

Semion Roshal a reușit să preia comanda efectivelor Armatei a IV-a Ruse din Bacău, a Corpului de Armată Siberian al Armatei a IV-a din Galați, precum și pe cea a Comitetului Militar Revoluționar din Iași, pe care l-a proclamat „autoritate supremă a armatei ruse de pe frontul românesc”¹⁹, cu scopul izolării Iașului, ce urma a fi ocupat de Armata a IV-a Rusă²⁰.

În aceste condiții, Semion Roshal a fost arestat de autoritățile române, Iașul fiind eliberat de sub controlul trupelor ruse bolșevizate ca urmare a intervenției prompte a Regimentului nr. 9 Vânători, comandat de către generalul gorjean Gheorghe Rasoviceanu, chemat, în acest scop, de către regele Ferdinand I²¹.

Ulterior, au avut loc conflicte armate între unitățile românești și regimetele și diviziile rusești de la Roman, Bacău, Botoșani, Dorohoi și Galați, conflicte în urma cărora trupele ruse bolșevizate au fost neutralizate și dezarmate²².

În acest context, la 13 ianuarie 1918, Lenin a luat decizia rușii relațiilor diplomatice cu România și arestării diplomaților români de la Petrograd, fapt ce echivala cu o declarație de război împotriva României²³. Totodată, tezaurul de aur al României, ce fusese depozitat la Moscova în cursul anului 1916, a fost confiscat de bolșevici.

Reacția lui Lenin se datora faptului că Armata Română reușise să alunge din Moldova aproape toate efectivele rusești staționate acolo, astfel că, dacă în noiembrie 1917 se aflau în Moldova circa 1 200 000 de soldați și ofițeri ruși, în ianuarie 1918, efectivele rusești se ridicau la doar 50 000 de oameni²⁴.

La 2/15 decembrie 1917 Sfatul Țării de la Chișinău, în componența căruia – conform hotărârii Congresului Ostașilor Moldoveni – fuseseră rezervate 10 locuri pentru reprezentanții românilor transnistreni, a decis proclamarea Republicii Democratice Moldovenești, ce urma a face parte, cu drepturi depline, dintr-o ipotetică viitoare Republică

Federativă Democratică Rusă²⁵. Totodată, Sfatul Țării a decis încredințarea puterii executive Consiliului Directorilor Generali, astfel că, la 7 decembrie 1917, s-a constituit primul Consiliu al Directorilor Generali, al cărui președinte a fost desemnat Pantelimon Erhan²⁶.

În aceste condiții, în ianuarie 1918, Cristian Rakovski, devenit șef al guvernului ucrainean, a decis trimiterea de trupe în Basarabia, cu scopul ocupării Chișinăului, atacării Sfatului Țării și Consiliului Directorilor Generali²⁷, în scurt timp, în ciuda eforturilor Sfatului Țării și ale Consiliului Directorilor Generali de menținere a ordinii, anarhia provocată de trupele bolșevice instalându-se în Basarabia²⁸.

După încheierea armistițiului ruso-german de la Brest-Litovsk, la 27 ianuarie/9 februarie 1918, au avut loc numeroase asasinat, jafuri, violuri, comise de trupele bolșevice din Basarabia împotriva noilor autorități ale provinciei și populației civile²⁹.

În aceste condiții, la 10/23 ianuarie 1918, ca urmare a solicitării venite din partea Sfatului Țării, a Consiliului Directorilor, precum și a unor oficialități civile și militare străine, s-a produs intervenția Armatei Române în Basarabia în vederea alungării trupelor ruse bolșevice și impunerii ordinii³⁰.

Autorii tratatului de istorie a românilor elaborat sub egida Academiei Române remarcă - referitor la intervenția trupelor române în Basarabia - faptul că „majoritatea zdrobitoare a locuitorilor dintre Prut și Nistru, inclusiv a minorităților, a primit cu satisfacție” intervenția armatei române împotriva trupelor bolșevice din Basarabia³¹.

Odată înlăturat pericolul bolșevic, după ample dezbateri, Sfatul Țării a proclamat, la 24 ianuarie 1918, cu unanimitate de voturi, independența Republicii Democratice Moldovenești³². Concomitent, Ion Inuceleț a fost desemnat președintele republicii, în timp ce Consiliul Directorilor a fost dizolvat, puterea executivă urmând a fi exercitată, pe viitor, de un Consiliu de Miniștri, în fruntea căruia a fost desemnat Daniel Ciugureanu³³.

Un rol determinant în acțiunea antibolșevică a trupelor române din Basarabia avea să fie jucat - din nou - de generalul gorjean Gheorghe Rasoviceanu, comandantul Regimentului nr. 9 Vânători, care a primit misiunea alungării trupelor bolșevice peste Nistru și asigurării ordinii în regiunea cuprinsă între Bender (Tighina) și vărsarea Nistrului în Marea Neagră, misiune de care s-a achitat exemplar³⁴.

La intervenția trupelor române în Basarabia a participat și Regimentul nr. 57/58 Infanterie din compunerea Brigăzii 22 Infanterie³⁵.

Conform ordinului de operații, au trecut Prutul: Divizia a 1-a Cavalerie, îndreptându-se pe direcția Bălți - Soroca,³⁶ Divizia a 11-a Infanterie, în direcția Chișinău,³⁷ Divizia a 2-a Cavalerie, cu misiunea asigurării legăturii între Diviziile 11 și 13 Infanterie³⁸, aceasta din urmă trecând Prutul pe la Cahul, îndreptându-se spre sudul Basarabiei.

Trecerea Prutului de către aceste efective a fost asigurată de Brigada a 1-a Grăniceri, trupele române fiind însoțite chiar de către comandantul Misiunii Militare Franceze în România, generalul Henri Mathias Berthelot³⁹.

Divizia a 11-a Infanterie, aflată sub comanda generalului Ernest Broșteanu, a trecut Prutul la 10/23 ianuarie 1918, pe la Leova (Brigada 22 Infanterie), și pe la Ungheni (Brigada 21 Infanterie)⁴⁰. Brigada 22 Infanterie a înaintat pe direcția Leova - Galbena - Hâncești - Chișinău, în timp ce, Brigada 21 Infanterie a înaintat pe direcția Ungheni - Chișinău⁴¹. Efectivele Diviziei a 11-a Infanterie aveau să intre triumfal în Chișinău în seara zilei de 27 ianuarie 1918, după ce trupele bolșevice părăsiseră orașul⁴², îndreptându-se spre Nistru.

În aceste condiții, Regimentul nr. 57/58 Infanterie avea să participe la luptele pentru eliberarea Tighinei de sub teroarea bolșevică. O mărturie inedită referitoare la participarea preotului Vasile Ulescu la intervenția armatei române din Basarabia la începutul anului 1918 ne este oferită de către Serghie Leuștean, învățător, director al școlii primare din comuna Pociovaliștea, județul Gorj, în perioada interbelică, veteran al Primului Război Mondial și participant, în cadrul Batalionului I din Regimentul nr. 57/58 Infanterie, la luptele duse pentru eliberarea Basarabiei de sub teroarea bolșevică⁴³.

Ajungând în apropierea Tighinei la 28 ianuarie 1918, efectivele Diviziei a 11-a Infanterie „se lovesc, pe dealurile de nord-vest ale orașului, de trupe dușmane, pe care le resping după o luptă vie”⁴⁴, însă, trupele bolșevice se retrag și se baricadează în oraș. În aceste condiții, „comandantul Brigăzii a 22-a, care conducea operațiunile împotriva Benderului, așteaptă ajutoare și numai la 4 februarie, după un prelungit bombardament, dă un atac concentric cu 6 batalioane de infanterie, 3 baterii și un escadron de cavalerie”⁴⁵.

Ca urmare a ocupării orașului Tighina, cu cetatea sa și podul peste Nistru, „un imens material de căi ferate și de război a căzut în mâinile românilor; în această pradă intra și un mare depozit de artilerie - 800 de tunuri - adăpostit în cetate”⁴⁶. În consecință, după retragerea bolșevicilor peste Nistru, la Tiraspol, „supravegherea orașului e neglijată

și slăbită⁴⁷, întrucât „comandantul brigăzii române (...) retrăsese cea mai mare parte a trupelor, împărțindu-le ca garnizoane pentru paza localităților vecine, a gărilor și a materialelor”⁴⁸.

În aceste condiții, în noaptea de 4 spre 5 februarie 1918, „trupele bolșevice de la Tiraspol, având numeroase automobile blindate cu mitraliere, au trecut podul rămas intact peste Nistru au atacat prin surprindere trupele române (...) și le-au silit să se retragă”⁴⁹, ulterior, „populația înarmată de bolșevici, trecând de partea acestora, a tăiat firele telefonice și a atacat cu focuri de pușcă și de mitralieră, trase de pe ferestrele caselor, trupele române care se retrăgeau din oraș, pricinuindu-le pierderi grave”⁵⁰.

După ce comandantul Brigăzii 22 Infanterie a ordonat retragerea din oraș, un detașament care se afla în fortăreața a fost surprins și încercuit de bolșevici, astfel că, „o companie din Regimentul nr. 57/58 Infanterie, compusă din 82 de soldați și 3 ofițeri, sub comanda maiorului invalid Ciuciu Anghel, s-a închis într-un careu de case, mărginit de 4 străzi și s-a întărit acolo, postând câte o mitralieră la cele patru colțuri de stradă, soldați pușcași la ferestrele caselor și grenadierii în podurile caselor”⁵¹.

În cuprinsul monografiei comunei Pociovaliștea, județul Gorj, lucrare elaborată de către învățătorul Victor P. Țivlea în anul 1941 și aflată la Serviciul Arhivelor Naționale Istorice Centrale⁵², învățătorul Serghie Leuștean relatează implicarea efectivă a preotului Vasile Ulescu în luptele duse de Regimentul nr. 57/58 Infanterie pentru eliberarea Tighinei.

Astfel, după o primă încercare a Batalionului III din cadrul Regimentului nr. 57/58 Infanterie de a pătrunde în oraș, a urmat și intervenția Batalionului I, ca urmare a faptului că primul „fusese respins de numărul foarte mare al bolșevicilor”⁵³. În cele din urmă, „după o luptă înversunată”, Batalionul III din cadrul Regimentului nr. 57/58 Infanterie „izgonește pe inamic peste Nistru și ocupă Benderul”⁵⁴, astfel că, ulterior, „se iau măsuri de siguranță prin păzirea podului de peste Nistru, ce era așezat în spatele cetății, cu o secție de mitralieră (...) și cu patrula de-a lungul fluviului și prin oraș”⁵⁵.

În ciuda faptului că fuseseră alungați din oraș, bolșevicii bombardau Tighina de pe malul stâng al Nistrului, având o baterie de artilerie instalată la Tiraspol. În aceste condiții, „într-o noapte, în urma unui bombardament violent efectuat de artileria bolșevică, (...) bolșevicii dau un atac cu automobile blindate, urmate de infanterie”⁵⁶, în urma căruia „tot personalul secției de mitralieră (...) este masacrat”⁵⁷, în

timp ce, „sub presiunea puternică a inamicului, puțina armată română ce se afla în oraș, se retrage spre mahalaua Borisofca și de aici spre Căușeni”⁵⁸.

Cu toate acestea, nu toate efectivele Regimentului nr. 57/58 Infanterie ce se aflau în Tighina reușiseră să se retragă, astfel că, au fost surprinse și încercuite de trupele bolșevice „o companie de mitraliere cu efectiv foarte redus, comandată de sublocotenentul activ Iliescu, și două plutoane de infanterie, de asemenea, cu un efectiv mic, unul comandat de sublocotenentul Serghie Leuștean și altul de plutonierul Popescu”⁵⁹.

În aceste condiții, efectivele rămase în încercuire se organizează, „la fiecare colț de stradă se postează câte o mitralieră iar, la fiecare poartă, câte un grup de câțiva grenadierii”⁶⁰, reușind să reziste atacurilor bolșevicilor timp de „trei zile și trei nopți”⁶¹, astfel că, „în dimineața celei de-a patra zi, infanteria noastră, în urma unui puternic bombardament de artilerie, își face apariția la liziera orașului”⁶².

La această confruntare cu bolșevicii a participat și preotul Vasile Ulescu, cel care reușise să se strecoare printre liniile bolșevicilor și să ajungă în mijlocul camarazilor ce fuseseră încercuiți în Tighina.

Curajul preotului Vasile Ulescu este certificat atât de către colonelul Mladinescu, care afirma că preotul „s-a purtat totdeauna ca un erou în mijlocul eroilor”⁶³, motiv pentru care „a fost propus a fi decorat cu «Mihai Viteazul», clasa a III-a, în urma luptelor ce au avut loc la Bender, când a fost înconjurat de bolșevici, două zile luptând cu arma în mână. A fost un erou”⁶⁴.

Preotul Vasile Ulescu avea să fie demobilizat în martie 1918⁶⁵, în preajma proclamării de Sfatul Țării de la Chișinău a unirii Basarabiei cu România. După demobilizare, preotul Vasile Ulescu a revenit la parohia Crivina, județul Mehedinți, unde și-a reluat misiunea spirituală și activitatea de slujire a lui Dumnezeu⁶⁶.

Ședința Sfatului Țării în urma căreia s-a votat unirea Basarabiei cu România a avut loc în după-amiaza zilei de 27 martie 1918, fiind deschisă de către președintele Ion Incuț, care afirma: „Ședința de astăzi, domnilor deputați, va fi o ședință istorică pentru națiunea noastră, pentru poporul nostru. Noi trebuie să depunem toate silințele ca să reușim cu cinste în acest moment istoric”⁶⁷.

Proclamația de unire cu România, adoptată de Sfatul Țării la 27 martie 1918, arată că „Republica Democratică Moldoveanescă (Basarabia), în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră și

vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani din trupul vechii Moldove, în puterea dreptului istoric și a dreptului de neam, pe baza principiului ca noroadele singure să-și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna, se unește cu mama sa, România⁶⁸, consfințind, astfel, voința mării majorități a populației Basarabiei de unire cu Regatul României.

În concluzie, preotul Vasile Ulescu a avut un rol deosebit de important în menținerea moralului efectivelor Regimentului nr. 57 Infanterie Mehedinți în cursul campaniei anului 1916, marcată de tragedia retragerii și de ocuparea Olteniei de trupele Puterilor Centrale, precum și în campania anului 1917, când, în calitate sa de preot al Regimentului nr. 57/58 Infanterie, ce regrupa resturile Regimentului nr. 57 Infanterie Mehedinți cu cele ale Regimentului nr. 58 Infanterie Gorj, avea să se distingă în cursul bătăliei de la Mărășești, la începutul anului 1918 participând la intervenția trupelor române împotriva trupelor bolșevice din Basarabia și la episodul dramatic al eliberării orașului Tighina de sub teroarea bolșevică.

MILITARY PRIEST VASILE ULESCU FROM MEHEDINȚI COUNTY – INVOLVED IN ROMANIAN'S ARMY CAMPAIGN FROM BESSARABIA

Priest Vasile Ulescu, from Mehedinți County, took part, as military priest, at the First World War. He participated in the 1916 campaign as military priest of the 57th Infantry Regiment and from March 1st 1917, he was the priest of the 57th/58th Infantry Regiment, formed from forces of two Infantry regiments.

So, the priest Vasile Ulescu took part at the battle from Mărășești, and, on January-March 1918, he took part with the 57th/58th Infantry Regiment at the Romanian Army campaign from Bessarabia as a response for the General Managers Council demand from Chișinău, in order to bring peace and order and to force the Russian communist armed forces to leave the region.

Keywords: military priest, First World War, Mărășești, Oituz, Bessarabia

NOTE

- 1 Sergiu-Grigore Popescu, *Participarea clerului din Oltenia la luptele sociale și naționale ale poporului român (secolele XIX și XX)*, Craiova, Editura Aius, 2010, p. 198.
- 2 *Ibidem*.
- 3 *** *Istoricul Eparhiei Râmnicului Noul Severin alcătuit în anul jubiliar 1906*, Râmnicu-Vâlcea, Tipografia Episcopiei Râmnicului Noului Severin, 1906, p. 576.
- 4 Grigore N. Popescu, *Preoțimea română și întregirea neamului. Chipuri, fapte, suferinți și pilde pentru viitor*, vol. I, București, Tipografia „Vremea”, 1940, p. 124.
- 5 *** *Anuarul Armatei Române pe anul 1916*, București, Tipografia „Universala” Iancu Ionescu, 1916, p. 58.
- 6 *** *Ordinea de bătaie a armatei – 14 august 1916*, Marele Cartier General al Armatei Române, București, 1916; *** *România în anii Primului Război Mondial*, București, Editura Militară, 1987; Erich von Falkenhayn, *Campania Armatei a IX-a împotriva românilor și rușilor 1916-17*, București, Editura Saeculum I. O., 2018.
- 7 Alexandru Ioanițiu, *Războiul României: 1916 – 1918*, vol. 1, București, Tipografia Geniului, 1929, *passim*.
- 8 *Ibidem*.
- 9 *** *Ordinea de bătaie a comandamentelor și serviciilor armatei – 15 iunie 1917*, Iași, Tipografia Serviciului Geografic al Armatei, 1917, p. 49.
- 10 Apud Constantin Nazarie, *Activitatea preoților de armată în campania din 1916-1919*, București, Tipografia Cărților Bisericești, 1921, p. 66.
- 11 *Ibidem*; Sergiu-Grigore Popescu, *op.cit.*, p. 198.
- 12 *** *Istoria Românilor*, vol. VII, tom II, coord. acad. Gheorghe Platon, București, Editura Enciclopedică, 2003, p. 482.
- 13 *Ibidem*, pp. 482-483.
- 14 Iurie Colesniuc, *Sfatul Țării. Enciclopedie*, Chișinău, 1998; Ștefan Ciobanu, *Unirea Basarabiei. Studii și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918*, Chișinău, 1993; Ion Calafeteanu, Viorica-Pompilia Moisuc, *Unirea Basarabiei și a Bucovinei cu România. 1917 – 1918. Documente*, Chișinău, 1993, pp. 47-68.
- 15 *** *Istoria Românilor*, vol. VII, tom II, p. 484.
- 16 Larry L. Watts, *Ferește-mă, Doamne, de prieteni. Războiul clandestin al Blocului Sovietic cu România*, București, Editura RAO, 2011, p. 69.
- 17 *Ibidem*, p. 68.
- 18 *Ibidem*.
- 19 *Ibidem*, p. 69.
- 20 *Ibidem*.
- 21 Daniela-Liliana Pătrașcu, Dumitru-Valentin Pătrașcu, *Generalul Gheorghe Rasoviceanu (1874 – 1954). Comandantul Regimentului nr. 9 Vânători*, în volumul *Istoricul Dinică Ciobotea la 70 de ani*, volum îngrijit de Constanțiu Dinulescu și

- Eugen Petrescu, Craiova, Editura Universitaria, 2017, pp. 353-378.
- 22** Larry L. Watts, *op. cit.*, p. 72.
- 23** *Ibidem*; Constantin Kirițescu, *Istoria Războiului pentru Întregirea României. 1916 - 1919*, ediția a II-a, vol. III, Editura Casei Școalelor, București, f. a., p. 51.
- 24** Larry L. Watts, *op. cit.*, p. 74.
- 25** *** *Istoria Românilor*, vol. VII, tom II, p. 484.
- 26** *Ibidem*; Ioan Scurtu, Dumitru Almaș, M. Goșu, I. Pavelescu, Gheorghe I. Ioniță, I. Șișcanu, N. Enciu, Gheorghe E. Cojocaru, *Istoria Basarabiei de la începuturi până în 1998*, *passim*.
- 27** Larry L. Watts, *op. cit.*, p. 74.
- 28** *** *Istoria Românilor*, vol. VII, tom II, p. 485.
- 29** *Ibidem*.
- 30** *Ibidem*.
- 31** *Ibidem*.
- 32** *Ibidem*, pp. 485-486.
- 33** *Ibidem*.
- 34** Daniela-Liliana Pătrașcu, Dumitru-Valentin Pătrașcu, *art. cit.*, în *loc. cit.*, pp. 353-378.
- 35** Alexandru Ioanițiu, *op. cit.*, *passim*.
- 36** Constantin Kirițescu, *op. cit.*, ediția a II-a, vol. III, p. 87.
- 37** *Ibidem*, p. 86.
- 38** *Ibidem*.
- 39** Sever Neagoe, Ilie Tender, Gheorghe Văduva, *Istoria grănicerilor și a începutului poliției de frontieră*, București, Editura Scaiul, 2004, p. 232.
- 40** Constantin Kirițescu, *op. cit.*, ediția a II-a, vol. III, p. 89.
- 41** *Ibidem*.
- 42** *Ibidem*, p. 90.
- 43** În acest sens, vezi Gheorghe-Cristian Grecoiu, *Pociovaliștea. Monografie istorică*, Iași, Editura PIM, 2017, p. 173.
- 44** Constantin Kirițescu, *op. cit.*, ediția a II-a, vol. III, pp. 91-92.
- 45** *Ibidem*.
- 46** *Ibidem*.
- 47** *Ibidem*.
- 48** *Ibidem*.
- 49** *Ibidem*.
- 50** *Ibidem*.
- 51** *Ibidem*.
- 52** Serviciul Arhivelor Naționale Istorice Centrale (în continuare se va cita: S.A.N.I.C.), Fond Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, dosar nr. 312/1941, ff. 356-364; Vezi și Gheorghe-Cristian Grecoiu, *op. cit.*, pp. 151-174.
- 53** S.A.N.I.C., Fond Ministerul Culturii Naționale și al Cultelor, dosar nr. 312/1941 ff. 363-364.
- 54** *Ibidem*.
- 55** *Ibidem*.
- 56** *Ibidem*.
- 57** *Ibidem*.
- 58** *Ibidem*.
- 59** *Ibidem*.
- 60** *Ibidem*.
- 61** *Ibidem*.
- 62** *Ibidem*, f. 364.
- 63** Apud Gheorghe Nicolescu, Gheorghe Dobrescu, Andrei Nicolescu, *Preoți în lupta pentru făurirea României Mari*, p. 337; Constantin Nazarie, *op. cit.*, p. 66.
- 64** Arhivele Militare ale României, Fond Serviciul Sanitar, dosar nr. 5, ff. 9-30; Sergiu-Grigore Popescu, *Participarea clerului din Oltenia la luptele sociale și naționale ale poporului român (secolele XIX și XX)*, Craiova, Editura Aius, 2010, p. 198; Grigore N. Popescu, *Preoțimea română și întregirea neamului. Chipuri, fapte, suferinți și pilde pentru viitor*, vol. I, p. 115.
- 65** *Ibidem*, vol. I, p. 138; Sergiu-Grigore Popescu, *op. cit.*, p. 198.
- 66** *** *Anuarul Episcopiei Râmnicului. 1921 - 1924*, București, Administrația Casei Bisericii, 1925, pp. 455, 706; *** *Anuarul Episcopiei Râmnicului - 1909*, București, Administrația Casei Bisericii, 1909, p. 193.
- 67** *** *Istoria Românilor*, vol. VII, tom II, p. 491.
- 68** *Ibidem*, p. 494.